

Ο «ΠΟΥΛΟΛΟΓΟΣ»

ΤΟΥ ΚΩΝΤΙΚΑ 701 ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟ-
ΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

(Συνέχεια από τον αριθ. 210)

Καθώς φαίνεται από τους παρμπάνου πινάκους στην Αθηνιώτικη παραλλαγή αναφέρονται τάκλουθα πουλιά που λείπουν απ' τή Βιεννέζικη :

Μιλάδελοφος.

Σιφίτρι ή Σιφίτριον.

Πάπλια.

Σκορδουαλός ή Ασκορδουαλός.

Σμυρίλιο ή Σμυρίλιος.

Σπιτζάρι.

Και στή Βιεννέζικη πάλι παραλλαγή αναφέρονται τάκλουθα που λείπουν στην Αθηνιώτικη :

Ζάγανος.

Καλογραία.

Κορώνη ή Κουρούνα ή Κουρώνη.

Μπουφός και Αγκριόμπουφος.

Όμαρος.

Σπίνος.

Φάλλκος.

Στήν Αθηνιώτικη παραλλαγή αναφέρεται ο Σπουργίτης και πάλι στή Βιεννέζικη έχουμε: Στρουθόπουλα. Μα και τὰ δύο αὐτὰ ὀνόματα εἶναι ἐνοῦ πουλιού, δηλαδή τοῦ σπορίλου τῶν ἀρχαίων, πού λατινικά λέγεται: Passer domesticus.

Στήν Βιεννέζικη παραλλαγή έχουμε: Καρκανιζῆς, ἀλλὰ τὸ πουλί αὐτὸ

καθὼς κι ὁ κ. Ἀποστολίδης στοχαστικά παρατήρησε

ὁ βιβλιογράφος τοῦ Αθηνιώτικου κώδικα ἔκανε, ἀπὸ παρεξήγηση βέβαια, καρκαζῆ (= καρκαζῆα, λατινικά corvus pica) Στή Βιεννέζικη παραλλαγή βρίσκεται στίχ. 30 πουλί πουκάνος και πάλι στίχ. 40 καπουκάνος. Ὁ λόγος εἶναι γιὰ ἓνα κατὸ αὐτὸ πουλί, ὥστε τὸ πουκάνος πρέπει νὰ πάρουμε γιὰ λάθος τοῦ βιβλιογράφου ἀντί: [κα]πουκάνος.

Στή Βιεννέζικη παραλλαγή αναφέρεται πουτίκι, πού πρέπει νὰ διορθωθῆ σὲ πουτίκι, γιατί στὰ χειρόγραφα πολλές φορές τὸ υ καὶ τὸ ν συχίζονται. Ἀλλὰ στήν Αθηνιώτικη παραλλαγή ἀντί: πουτίκι έχουμε νυκτερίδα, πούναι και πιδό τωσ-τό. Ἀλλὰ βρίσκεται, μιὰ φορά (στίχ. 200) και τὸνομα πουτίκι. Ἔτσι λέει, ἢ πέρδικα πρὸς τὴ νυκτερίδα.

Πουτίκι κακορρίζικο και νυκιοπερπατάρη.

Φαίνεται λοιπὸν πὼς τὸ πουτίκι τὸ λείει γιὰ παρατσούκλι και κατηγορία ἢ πέρδικα τῆς νυκτερίδας, ἐπειτα ὁμοίως οἱ βιβλιογράφοι τὸ καθιέρωσαν ἀντὶ τοῦ νυκτερίδα, γιατί δὲ μοῦ φαίνεται πολὺ πιθανὸ νὰ ἦταν κοινὸ και γνώριμο τὸνομα πουτίκι — νυκτερίδα.

Ἄλλες ἀξιοσημείωτες διαφορὲς πού ἔχουν οἱ δύο παραλλαγὲς σκετικὰ μὲ τὰ ὀνόματα τῶν πουλιῶν εἶναι οἱ ἀκόλουθες. Ἡ Αθηνιώτικη ἀναφέρει και θυληκά γερακίνα, και παῶνα κι ἀναφέρει και φασοάπουλα, ἐνὼ στή Βιεννέζικη ἀναφέρεται Φάσσα. Ὁ καπηκάνος, ὁ κούσσυφας, ὁ κωνκῆας, ἢ ὄφια, ὁ πασιγός, τῆς Αθηνιώτικης, στή Βιεννέζικη λέγονται: καπουκάνος, κότζυφος, ἰζυκῆας, ἔφια, πασιδόνα. Ἐπίσης ἡ Βιεννέζικη ἀναφέρει και Στανρασιό. Ὑπάρχουν ὁμοίως κι ἄλλες πολλές διαφορὲς πρὸς ὀνόματα τῶν πουλιῶν φθολογολογικῆς, πού δὲν τις ἀναφέρω ξεχωριστὰ, μπορεῖ ὁμοίως ὅποιος θέλει, νὰ τις ἰδῆ στοὺς πινάκους πού δημοσιεύω παραπάνου.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο).

ΝΙΚΟΣ ΒΕΗΣ

ΤΗΣ ΡΟΔΟΣ ΤΟ ΞΕΦΤΕΡΙ

Βγήκε ἀπὸ βάρκα και κινῆ
Κατὰ τῆς Ρόδου τὰ βουνά,
Μὲ τὸ σπαθὶ τὸ κοφτερὸ,
Μὲ τὸ λεβέντικο φτερό,
Τοῦ Φράγκου ὁ γιὸς μιὰ μέρα,
Τοῦ ἀρχόντου τῆς Ἀνατολῆς,
Ποῦ εἶτανε μέγας και πολὺς,
Ποῦ εἶχε τις στέρνες τις χρυσῆς,
Και σκλαβοποῦλες περισσῆς,
Σ' ὄλη τὴ γῆς τὴν πέρα.

Βγήκε νὰ δῆ τις ὁμορφιῆς
Ποῦ φέγγανε σὰ ζουγραφιῆς
Γύρω σιτὸν πύργο τοῦ Μηνῆ,
Πάνω στῆς Ρόδου τὰ βουνά,
Και κἀθόντας σὲ βροῦση,
Κοιτάει κοπέλλα και περνῶ,
Ποῦ ἓνα σκυλλὶ τὴν τριγερονῶ,
Τουφέμι δίκαννο κρατῶ,
Και σὰ λεβέντης περπατῶ
Νὰ πάη νὰ κυνηγήσῃ.

- ὦρα καλὴ σου, κυνηγέ!
— ὦρα καλὴ, τοῦ Φράγκου γιέ!
— Γιὰ πέρδικες κι' ἂν εἶσ' ἐδῶ,
Ἐγὼ ἦρθα σένα γιὰ νὰ δῶ,
Τῆς Ρόδου τὸ ξεφτέρι.
— Τὰ μάτια σου, ξανθὲ Ἀμυρῶ,
Κι ἂ δείχνουν πονεσῶς χαρῶ,
Κάλλιο νὰ ξέφυγῃς πὼς ἐγὼ
Και μοναχὴ μου ἂν κυνηγῶ,
Δὲν εἶμαι δίχως ταίρι.
Ἀμίλητα ὁ ἀρχοντοῦδος,
Πιάνει τὴ μέση τῆς Λενιῶς,
Και μιὰ ματιὰ του τῆς περνῶ,
Γλυκὸ φαρμάκι πού γερονῶ
Νοῦ και καρδιῆς και στήθια.
— Κι ἂν εἶσαι ξένος, κι ἂν ἐγὼ,
Τοῦ λείει φοβᾶμαι και ριγῶ,
Ὅμως ἢ φλόγα σου μ' ἀροῦ,
Γιατὶ ἔχεις κάτι πού ἀγαπῶ
Στὸ πρόσωπό σου ἀλήθεια.

Πίσω ἀπὸ δέντρο σκοτεινὸ,
Κοντὰ στὸ πρῶτο τὸ βουνὸ,
Προβάλλει κάνα φοβεροῦ,
Ποῦ ἀκουμπάει μαυριδεροῦ
Σὲ χέρι λοκαμμένο.
Μιὰ φλόγα, μιὰ βροντὴ κακὴ,
Και μὲς στὶς φτέρες κίου ἐκεῖ
Ἐνα σκυλλὶ μυρολογῶ
Ζευγάρι πού ψυχοραγῶ
Στὸ αἷμα κυλισμένο.

A. E.

Γιὰ τὴ θέση τοῦ μακαρίτη Ἀλβέρτου Σορέλ στή γαλλ. Ἀκαδημία, ὑποψήφιος εἶναι και ὁ γνωστὸς παριζιάνος δημοσιογράφος Μάρκελος Πρεβῶ, γνωστὸς ἀπὸ πολλὰ ἄρθρα του στὶς ἐφημερίδες και ἀπὸ τὰ σπαρταριστὰ του δηγήματα. Οἱ κυρίες μας δὲ τὸν ξέρουνε μὲ τὸ παρμπάνου. Ὑποψήφιος γιὰ τὴν ἴδια θέση εἶναι και ὁ Σεγκούρ... συγγενὴς (;) τοῦ δικού μας τοῦ Σεγκούρ (;) τοῦ κ. Ἐπισκοπόπουλου.

Δὲν τὸ πολυπιστεύουμε, μόνο και μόνο γιατί δὲν τὸ διαβάσαμε σ' ἐλληνικὴ ἐφημερίδα. Κάποια γαλλικὴ ἐφημερίδα γράφει πὼς στήν Πορτογαλία μπορεῖ πολὺ ἐρκολὰ νὰ χωρίζει κανεὶς τὴ γυναίκα του, ὅταν ἀφτῆ, χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ ἀντρός της, δημοσιεύει ἔργα φιλολογικὰ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΠ' Τ' ΑΓΙΑ ΧΩΜΑΤΑ

Ὁ ἥλιος εἶτανε στὴ δύση του κι' ἔστειλε τις τελευταῖες ἀχτίδες του στὰ κάστρα τῆς Ἱερουσαλὴμ και σ' ὅλα τὰ βουνὰ τριγύρω.

Κάτω σὲ μιὰ πεδιάδα, πού οἱ ἀχτίδες τοῦ ἡλίου δὲν ἔφταναν πρὸς μόνο στὶς κορυφὲς τῶν ἐλιόδενδρων, εἶταν κτισμένο ἀπὸ κάτασπρη πέτρα τὸ Μοναστήρι τῆς Παναγιάς. Ὁ ἀγέρας σιγοφουτούσε κι' ἡ δροσούλα εἶτανε σὰ βάρσαμο. Παντοῦ βασιλευε ἡσυχία και δὲν ἔκουγες ἄλλο παρὰ τὸ σιγανὸ περπάτημα ἐνὸς κοριτσιοῦ πού σιγὰ σιγὰ ἀνέβαινε ἐνα δρομάκι λιθόστρωτο κάτω ἀπ' τὴ σκιά τοῦ κάστρου. Εἶχε στὴ ράχη της δύο τρία δέματα, και φαίνονταν φοβισμένη σὰν νὰ τὴν ἀκολουθοῦσε κάποιος, κι' ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ γυρνοῦσε κι' ἔβλεπε πίσου της. Ἔφτασε ἐπὶ τέλος στὸ τέλος τοῦ δρόμου της, ἐκεῖ πού φταναν τὰ δέντρα τοῦ Μοναστηρίου, κι' εἰδείχναν δύο μονοπάτια, τὸ ἓνα πού πήγαινε στὸν ἀλόγουρο τοῦ Μοναστηρίου, και τ' ἄλλο στὸν ἀνοιχτὸ δρόμο τῆς Γεριχώς. τὸ κορίτσι πήρε τὸ δεύτερο μονοπάτι κάτω ἀπ' τὴ σκιά τῶν δέντρων, κι' ἄρχισε νὰ περπατῆ στὰ γεμάτα. Παντοῦ βασιλευε ἡσυχία, κι' ἔμα ἔφτασε στὸ τέλος τῶν δέντρων, κι' οἱ ἀχτίδες τοῦ ἡλίου ἔρχισαν νὰ σβύνουνε κοίταζε γύρω της, ἐντὼσε τ' αὐτὰ της, και μὴν ἀκούγοντας τίποτε, ψιθύρισε μὲ ψιλὴ φωνή: Διαμαντῆ, εἶσ' ἐκεῖ; στὸ ψιθύρισμα αὐτὸ, πετιέται μὲς ἀπ' τὰ χαμόκλαδα ἀπάνου στὸν τοῖχο ἓνα παλληκάρι, νέος καλόγερος και πιάνει σφικτὰ τὰ δύο χέρια τῆς νιῆς. Ἀχ Ρεβέκα, ἦρθες τὸ λοιπὸν; τ' ἀποφάτισε; κι' εἶσαι ἐτοιμη; Ναι, τ' ἀπεφάτισα, κι' εἶμαι ἐτοιμη ἂν τὸ νομίζεις σωστὸ κι' ἔχεις πίστη στὸ Γεχωθῆ. Γι' αὐτὸ εἶμαι παραβέβαιος, ἀπάντησε ὁ καλόγερος, γιατί κἀμοντας χτὲς βράδου τὴν προσευχὴ μου, ὡς ν' ἄκουσα μιὰ φωνὴ ἀπὸ πάνω νὰ μὲ λέγη «Διαμαντῆ, ἀρκετὰ τυραννίστηκες σ' αὐτὸ τὸ Μοναστήρι. Σῦρε τώρα μὲ τὴ νιῆ πού ἀγαπᾷς και δούλεψε μέσα στὸν κόσμο, και διὲς ἔτι ἕκαμα, και δόξατέ με.

Ὅταν ἡ νιῆ ἄκουσε και πίστεψε σ' αὐτὴ τὴν ὀπτασία τοῦ Διαμαντῆ, ἔλα λοιπὸν τοῦ εἶπε σιγανὰ, ἔς φύγοιμε ὅσο γλήγωρα μποροῦμε. Ναι εἶπε ὁ Διαμαντῆς μ' ἀναστεναχμὸ. Ὁ Θεὸς ξέρει τί τράβηξε σ' ἐκεῖνο τὸ χτίριο μέσα γιὰ δεκάξη τῶρα χρόνια. Ἐβλογημένος ὁ Θεὸς πού αὐτὰ τῶρα τέλειωσαν κι' ὅ,τι θέλει ἔς γίνῃ. Ἡ νιῆ στάθηκε τότες, νὰ μαζέψῃ τὰ δέματά της. Σ' ἓνα ἀπ' αὐτὰ εἶχε μιὰ ἑβραϊκὴ φορεσιὰ. Τοῦ τὴν δίνει και τοῦ λείει, νὰ τὴν ἀλλάξῃ μὲ τὰ ρῆσα του γιὰ νὰ μὴ γνωριστῆ ἂν κανένας βρεθῆ ἀντίκρου τους. Ἐβγαλε μάλιστα και τὸ φακίλι πού εἶχε στὸ λακμὸ της και τὸ τύλιξε στὸ κεφάλι του γιὰ νὰ φαίνεται ἀπαράλλαχτος Ἑβραῖος. Τὰ καλογερικά του, τὰ ἕκαμαν ἓνα μπόγο, και τὰ πῆραν μαζὺ τους.

Ἔτσι λοιπὸν φορτωμένοι κι' οἱ δύο τους ἀρχισαν νὰ περπατοῦν στὰ γεμάτα πρὸς τὸ δρόμο τῆς Γεριχώς. Τζιμουδιά δὲν ἀκούγεται παρὰ πού και πού μουγκρικτὰ ἄγριων θηριῶν μὲς ἀπ' τὰ βουνά. Ἡ Ρεβέκα ἤξερε ὅλα τὰ μονοπάτια, κι' αὐτὴ ὡδηγοῦσε τὸ Διαμαντῆ πού γιὰ δεκάξη χρόνια δὲν ἔβλεπε ἄλλο παρὰ τὰ πέτρινα πατώματα τοῦ Μοναστηρίου. Μόνο ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ πού ἔδωσαν στοῦ ἡλίου τὴ δύση, κι' ἔβλεπε τριγύρω του ὄλη ἐκεῖνη τὴν ὠραία Φύση και τὴ Ρεβέκα πού συνηγοροῦσε ἀπ' τὸ Μοναστήρι κοντὰ κι' ἔλεγε μονάχος του παιανὸν ἔργο εἶναι ὅλα αὐτὰ, τοῦ Θεοῦ ἢ τοῦ Διαδόλου γιὰ νὰ βαζῆ τὸν ἄνθρωπο στήν ἁμαρτία. Εἶτανε σ' ἀφτῆ τὴν ἀμφιβολίαν ὅταν μιὰ φορὰ ἀπάντησε στὸ δρόμο του ἓνα συνάδερφό του καλόγερο, και τοῦ γύρεψε νὰ τοῦ λύσῃ τὴν ἀπορία. Ὁ κακομοῖρης ὁ